

KYBERNETICKÁ KRIMINALITA

JUDr. Jan Kolouch

1. Úvod do problematiky

Masivní přístup informačních technologií do běžného života každého z nás (**zejména Internetu**),

Pozitivní aspekty:

- Rozvoj vědy a techniky,
 - komunikací,
 - dostupnost informací.
- Zároveň však dochází i k tvorbě **nových** identit a „**životů**“. (např. **Second Life** & World of Warcraft, aj.).
- Navazování kontaktů (**Facebook, Twitter**, aj.)

Negativní aspekty:

- Tvorba **nového prostoru** pro páčání kriminality,
- **nové druhy kriminality**.
 - **Pocit** beztrestnosti, pramenící z **anonymity** uživatelů.
 - **Vznik závislostí**, aj.

- V současnosti existuje asi **150 virtuálních světů**,
- do některých z nich mají přístup **děti od 6 let.**

11. října 2009
cirkulovalo v
Secondlife

6.231.786.384 L\$

Hra **World of Warcraft** zabírá **58 %** západního **trhu** všech digitálních her.

Dle statistického průzkumu FSV UK
používá Internet 84% dětí ve věku 6-17 let

L\$ Sell Rates

L\$ Amount	EUR	USD	GBP	CHF
< 5.000	424	280	478	289
5.000 - 9.999	422	280	476	287
10.000 - 49.999	420	280	474	286
50.000 - 199.999	418	280	472	285
> 199.999	416	281	470	283

You pay no other fees or commissions. For paypal orders you pay no paypal fee after receiving the money on your account.

Což je:

14.697.609 EUR
382.137.834 CZK

AUDIO-VIZUÁLNÍ A “SOFTWAREVÉ PIRÁSTVÍ”

- Snaha společností vydávajících software (Microsoft corp., aj.) zabránit jednomu druhu protiprávního jednání (zejména **neoprávněnému užívání softwaru a porušování práva autorského**).

PROTIPRÁVNÍ AKTIVITY PÁCHANÉ V RÁMCI INTERNETU

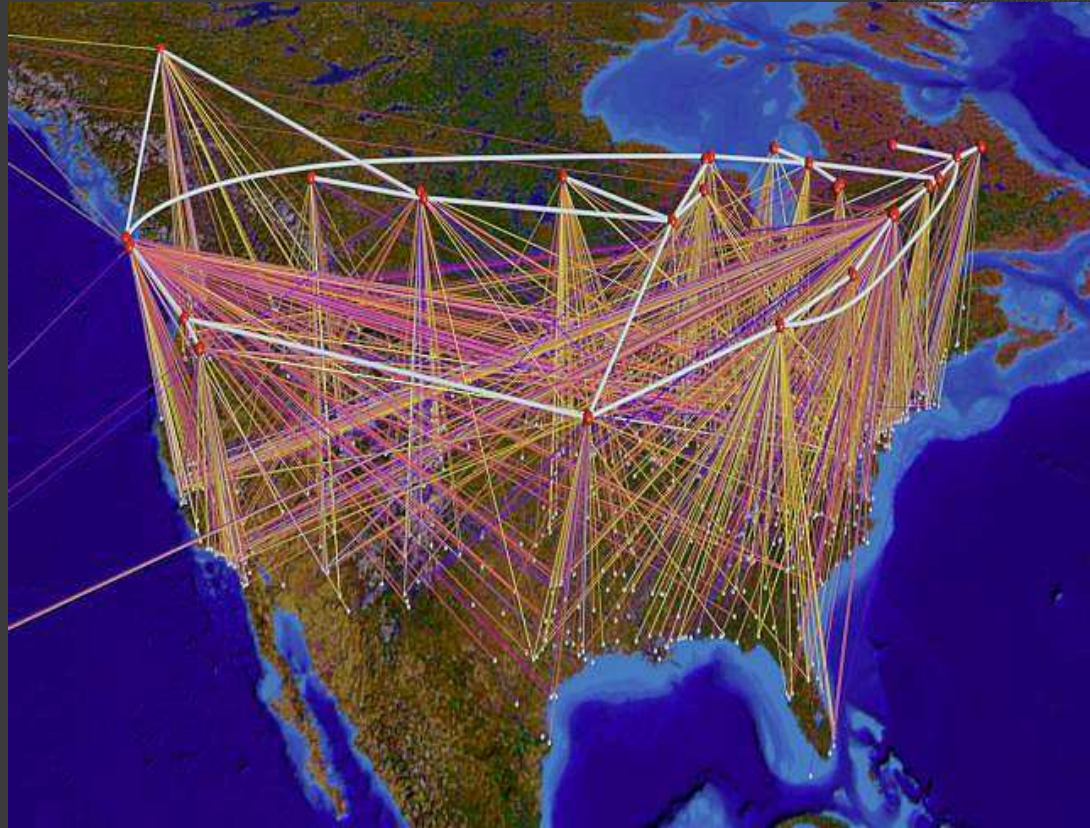
- dynamický nárůst nových druhů **„trestné činnosti“**,
- **roztržtělá, mnohdy neexistující legislativa**,
- vysoká **latentnost** této „trestné činnosti“,
- **neohraničitelnost** Internetu – **Kyberprostoru**.

SROVNÁNÍ BANKOVNÍHO PŘEPADENÍ A KYBERNETICKÉHO ÚTOKU

Parametr	Průměrné ozbrojené přepadení	Průměrný kybernetický útok
Riziko	Pachatel riskuje, že bude zraněn či zabit.	Bez rizika fyzické újmy
Zisk	Průměrně 3 - 5 tisíc USD.	Průměrně 50 - 500 tisíc USD.
Pravděpodobnost dopadení	Dopadeno 50 - 60 % útočníků.	Dopadeno cca 10 % útočníků.
Pravděpodobnost odsouzení	Odsouzeno 95 % dopadených útočníků.	Z dopadených útočníků doje k soudnímu projednávání pouze u 15 % útočníků a z nich je odsouzeno jen 50 %.
Trest	Průměrně 5 - 6 let, pokud pachatel při loupeži nikoho nezranil.	Průměrně 2 - 4 roky.

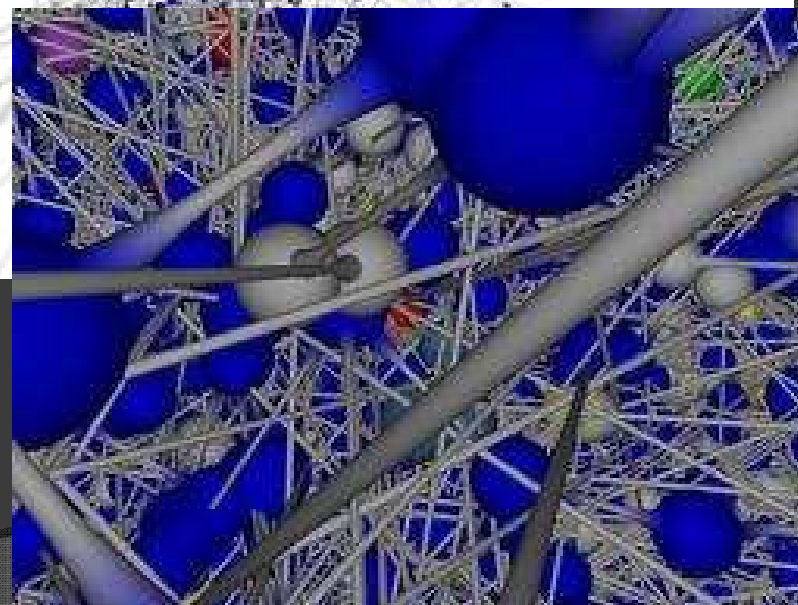
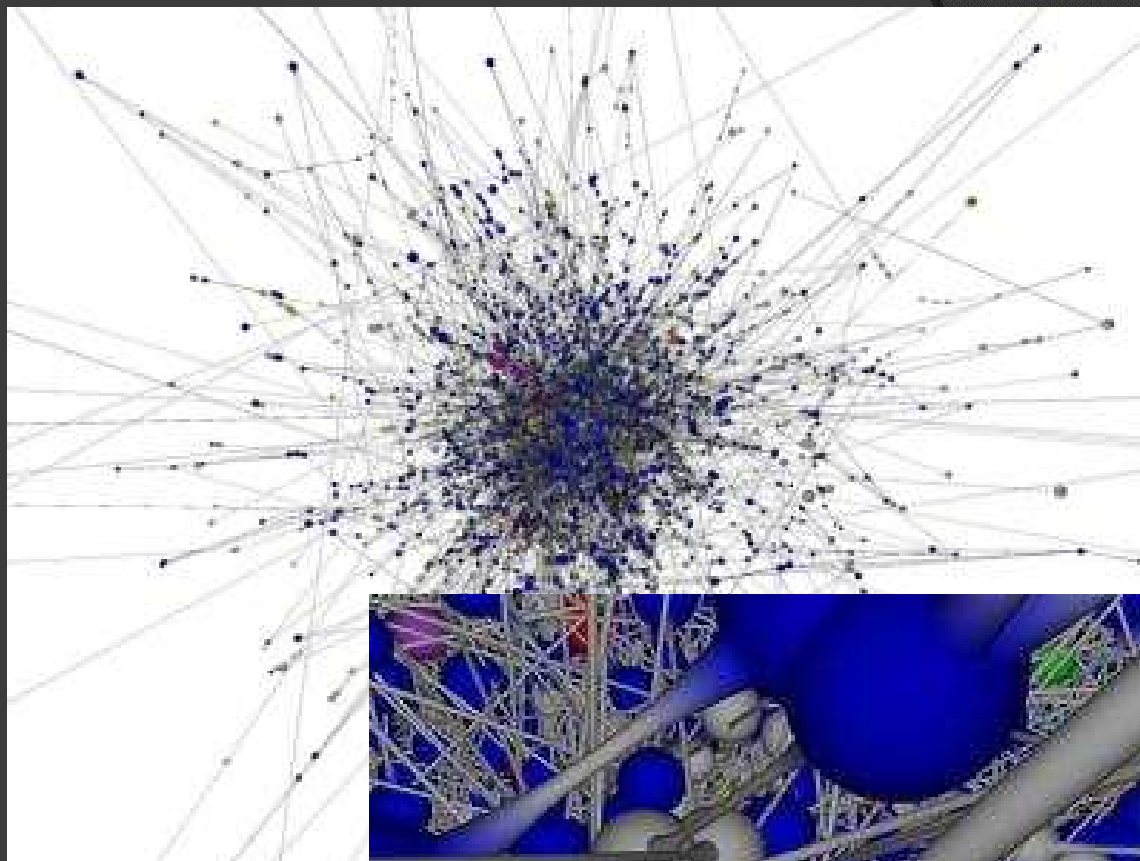
SPECIFIKUM INTERNETU

- **Technicky je Internet celosvětovou počítačovou sítí složenou z jednotlivých menších sítí**, které navzájem spojuje pomocí protokolů IP a umožňující komunikaci, přenos dat a informací a poskytování služeb mezi subjekty navzájem.
- **Tím se vytváří dynamický, neustále se měnící a vyvíjející systém** vázaný na hardware, avšak zároveň **vytvářející těžko definovatelný a prakticky neomezený kyberprostor.**

**Kyberprostor
je virtuální realitou, nemající
konec ani začátek.**

- Internet je kyberprostorem bez začátku a konce.
- **Žádný stát se** však **nevzdá práva na potrestání útoků** (bezpečnostních incidentů) směřujících proti zájmům, které chrání.
- Pocit beztrestnosti je tedy mylný.

2. Právní úprava kyberkriminality

ÚMLUVA O KYBERKRIMINALITĚ

```
graph TD; A[ÚMLUVA O KYBERKRIMINALITĚ] --> B[ZLOČINY PROTI DŮVĚRNOSTI, INTEGRITĚ A DOSAŽITELNOSTI POČÍTAČOVÝCH DAT A SYSTÉMŮ.]; A --> C[ZLOČINY SE VZTAHEM K AUTORSKÝM NEBO OBDOBNÝM PRÁVŮM.]; A --> D[ZLOČINY SE VZTAHEM K OBSAHU POČÍTAČE]; A --> E[ZLOČINY SE VZTAHEM K POČÍTAČI];
```

ZLOČINY PROTI DŮVĚRNOSTI, INTEGRITĚ A DOSAŽITELNOSTI POČÍTAČOVÝCH DAT A SYSTÉMŮ.

- nezákonný přístup
- nezákonné odposlouchávání
- narušování dat
- narušování systémů
- zneužití prostředků

ZLOČINY SE VZTAHEM K AUTORSKÝM NEBO OBDOBNÝM PRÁVŮM.

ZLOČINY SE VZTAHEM K POČÍTAČI

- počítačové padělání
- počítačový podvod

ZLOČINY SE VZTAHEM K OBSAHU POČÍTAČE

- Výroba, distribuce, získávání a držení dětské pornografie na datových nosičích.

ZÁKONY ČR SE VZTAHEM KE KYBERNETICKÉ KRIMINALITĚ

- *Zákon č. 40/2009 Sb.,
trestní zákoník*
- *Zákon č. 141/1961 Sb., o
trestním řízení soudním
- **trestní řád***
- *Zákon č. 200/1990 Sb., o
přestupcích*
- *Zákon č. 121/2000 Sb.,
Autorský zákon*
- *Zákon č. 127/2005 Sb., o
**elektronických
komunikacích***
- *Zákon č. 480/2004 Sb., o
**některých službách
informační společnosti***
- *Zákon č. 283/2008 Sb., o
Policii České republiky*
- *Zákon č. 40/1964 Sb.,
Občanský zákoník*
- *Zákon č. 513/1991 Sb.,
Obchodní zákoník*
- *Zákon č. 101/2000 Sb., o
**ochraně osobních
údajů,***
- *Zákon č. 227/2000 Sb., o
elektronickém podpisu*
- *aj.*

TRESTNÝ ČIN

- **Protiprávní čin**, který trestní zákon označuje za trestný čin a který vykazuje **znaky uvedené v zákoně**.
- Trestným činem je čin uvedený ve zvláštní části trestního zákona.
- **K trestnosti činu je třeba zavinění úmyslného**, nestanoví-li trestní zákon že postačí zavinění z nedbalosti
- Trestní právo je postaveno na zásadě **individuální odpovědnosti za spáchaný trestný čin**.
- Při spáchání protiprávního jednání v rámci Internetu **není vyloučena odpovědnost občanskoprávní**.

3. Kybernetické útoky

1. HACKING

Od 1.1.2010 bude trestné **neoprávněné získání přístupu k počítačovému systému a nosiči informací - § 230 TzK.**

Trestný bude ten, kdo:

- **překoná bezpečnostní opatření,** a neoprávněně získá přístup k počítačovému systému nebo k jeho části
- **získá přístup** k počítačovému systému nebo k nosiči informací a
 - a) **neoprávněně užije** tam uložená **data, osobních údajů,**
 - b) tam data **vymaže nebo jinak zničí, poškodí, změní, potlačí, sníží jejich kvalitu nebo je učiní neupotřebitelnými, aj.**
 - c) **padělá nebo pozmění data**
 - d) **neoprávněně vloží data** do počítačového systému nebo na nosič informací nebo učiní jiný zásah do programového nebo technického vybavení počítače nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat

2. CRACKING

Od 1.1.2010 bude možné činnost crackerů postihnout za trestný čin **neoprávněné získání přístupu k počítačovému systému a nosiči informací** - **§ 230 TzK.**

A pro trestný čin **Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi** - **§ 270 TzK.**

3. WAREZ (P2P SÍTĚ)

Fórum - W.A.R. fórum		
Potřebujete poradit s nákupem HW, notebooku, tiskárny, ležnický, depilatoru? vicioušova poradna je zde pro vás. Moderují: EuMatBa, Merlin-CZ, Necro, vicious	637	
Network and Internet Aktivní i pasivní prvky, WiFi, protokoly, prohlížeče, utility... Moderují: Atlantis, Friz.cz, Hoween, MorpheuS	2168	
MS Windows ten bastl už zase pořádně nefunguje... Moderují: Hejhula, Necro	451	
LINUX aneb čert vem mrkrosoft... Moderují: Karry, MorpheuS	712	
AUDIO f.a.q. and HELP... nahrávám, upravuju, stáhám, převádím... aneb kouzla se zvukem Moderuje: warclovicek	280	
VIDEO f.a.q. and HELP... Vše o videu, jeho editaci a konverzích... Moderuje: warclovicek	325	
Viry, antiviry a bezpečnost Vše o havěti a jak s ní bojovat - antiviry, firewally, postupy Moderují: ESET-legal, meteorolog, Tom8sh16	1281	
Software Hall		
Software - Hledám Nedaří se Vám něco sehnat? Napište nám o tom. Moderují: Mondl.h, Meda89, XXSimon	988	
Software - Help Pomoc a rady ohledně programů Moderují: Mondl.h, Meda89, XXSimon	1016	
Software - Netříděné + INFO Vše co nejde dát jinam + Informace o sekci Software Hall Moderují: Mondl.h, Meda89, XXSimon	240	
Software - Systémy a vývoj Linux, Win, Mac - Vývojové a testovací softy a utility, nastavování, ladění... Moderují: Mondl.h, George King, XXSimon	1130	
Software - Media a Multimedia Vypalování CD/DVD, kodeky, tvorba audio/video Moderují: Mondl.h, Meda89, XXSimon	941	
Software - Grafika a Webdesign SW pro tvorbu a úpravy grafiky, fonty, prohlížeče, konvertory Moderují: Mondl.h, Meda89, XXSimon	794	
Software - Výukové Jazykové Mapy Pro děti Hobby Slovníky a překladače, vzdělávání a výuka, dětské - NE hry Moderují: Mondl.h, Meda89, XXSimon	910	
Software - Office Práce se soubory a texty - manažery, komprimace, editory Moderují: Mondl.h, Meda89, XXSimon	644	
Software - Net Internet Stahování Bezpečnost Prohlížeče, komunikátory, e-mail, torrent, P2P, FTP, antiviry, firewally... Moderují: Mondl.h, Meda89, XXSimon	767	
Software - serial a crack Kdyby někde něco chybělo... Moderují: Mondl.h, Meda89, XXSimon	887	

V ČR postižitelné dle ustanovení § 230, či § 270 TzK.

4. ÚTOK VIRY

- V ČR je možné postihnout útok dle ustanovení **§ 230a** TzK.
- Pokud by **účelem viru** bylo získat například utajované skutečnosti, či podpora teroristické skupiny, mohl by se útočník například dopustit trestných činů dle ustanovení **§ 311, 316, 317** tr. zákona.
- např.: virus Conficker, aj.

5. PHISHING 6. PHARMING

SERVIS 24 Internetbanking - Česká spořitelna - Přihlášení - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazení Oblíbené Nástroje nápověda

Adresa: <https://www.servis24.cz/ebanking-s24/dispatcher?aid=19991999>

LINKA SERVIS 24 844 1111 44

726 11 11 44 (Telefonická O2)
605 66 11 44 (T-Mobile)
776 99 11 44 (Vodafone)

ČESKÁ SPOŘITELNA

PŘIHLÁŠENÍ SERVIS 24 English version

HESLO KLIENTSKÝM CERTIFIKÁTEM KALKULÁTOREM

Klientské číslo

Heslo

ODESLAT

V přihlašovacím dialogu vyplňte, prosím, své **klientské číslo** služby SERVIS 24 a **heslo** internetového bankovníctví (případně aktuální heslo pro službu Telebanking). Po řádném zadání přihlašovacích údajů klikněte na tlačítko **Odeslat** pro vstup do aplikace internetového bankovníctví. K prvnímu přihlášení potřebujete znát také **bezpečnostní kód**. Bez tohoto čísla by Vaše první přihlášení nebylo úspěšné.

Bezpečnostní upozornění

Rádi bychom Vás upozornili na rizika spojená s používáním nezabezpečeného počítače k přístupu do aplikace SERVIS 24 Internetbanking. Venujte prosím pozornost následujícím radám.

- Používejte legální a aktualizovaný operační systém, aktuální antivirový program, antispyware a personální firewall.
- Venujte zabezpečení Internetbankingu alespoň takovou pozornost, jako venujete zabezpečení svého bydlení, auta a jiného majetku.
- Neotvírejte e-mailové zprávy od odesílatelů, které neznáte nebo zprávy s podezřelým názvem či

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 - = < >
q w e r t y u i o p [] \
Lock a s d f g h j k l ; ' <
Shift z x c v b n m , . / Shift

Máte problémy s přihlášením?
Použití čipové karty
Bezpečnostní zásady klienta

Přihlášení do správce certifikátů

SERVIS 24 Internetbanking - Česká spořitelna - Přihlášení - Windows Internet Explorer

<http://210.118.95.24:90/www.servis24.cz/ebanking-s24/dispatcher.php?aid=19101203&lang=cs>

SERVIS 24 HELP LINE 844 1111 44

ČESKÁ SPOŘITELNA

SERVIS 24 LOGIN English version

BY PASSWORD BY CLIENT CERTIFICATE BY CALCULATOR

Klientské číslo

Heslo

PIN

ODESLAT

V přihlašovacím dialogu vyplňte, prosím, své **klientské číslo** služby SERVIS 24 a **heslo** internetového bankovníctví (případně aktuální heslo pro službu Telebanking). Po řádném zadání přihlašovacích údajů klikněte na tlačítko **Odeslat** pro vstup do aplikace internetového bankovníctví. K prvnímu přihlášení potřebujete znát také **bezpečnostní kód**. Bez tohoto čísla by Vaše první přihlášení nebylo úspěšné.

Bezpečnostní upozornění

Rádi bychom Vás upozornili na rizika spojená s používáním nezabezpečeného počítače k přístupu do aplikace SERVIS 24 Internetbanking. Venujte prosím pozornost následujícím radám.

- Používejte legální a aktualizovaný operační systém, aktuální antivirový program, antispyware a personální firewall.
- Venujte zabezpečení Internetbankingu alespoň takovou pozornost, jako venujete zabezpečení svého bydlení, auta a jiného majetku.
- Neotvírejte e-mailové zprávy od odesílatelů, které neznáte nebo zprávy s podezřelým názvem či obsahem.
- Nesdělujte osobní údaje, hesla či kódy PIN formou e-mailu. Česká spořitelna od klientů nebude nikdy údaje touto formou požadovat! Nikdy nezasíláme nevyžádané e-maily s odkazy na internetové adresy.

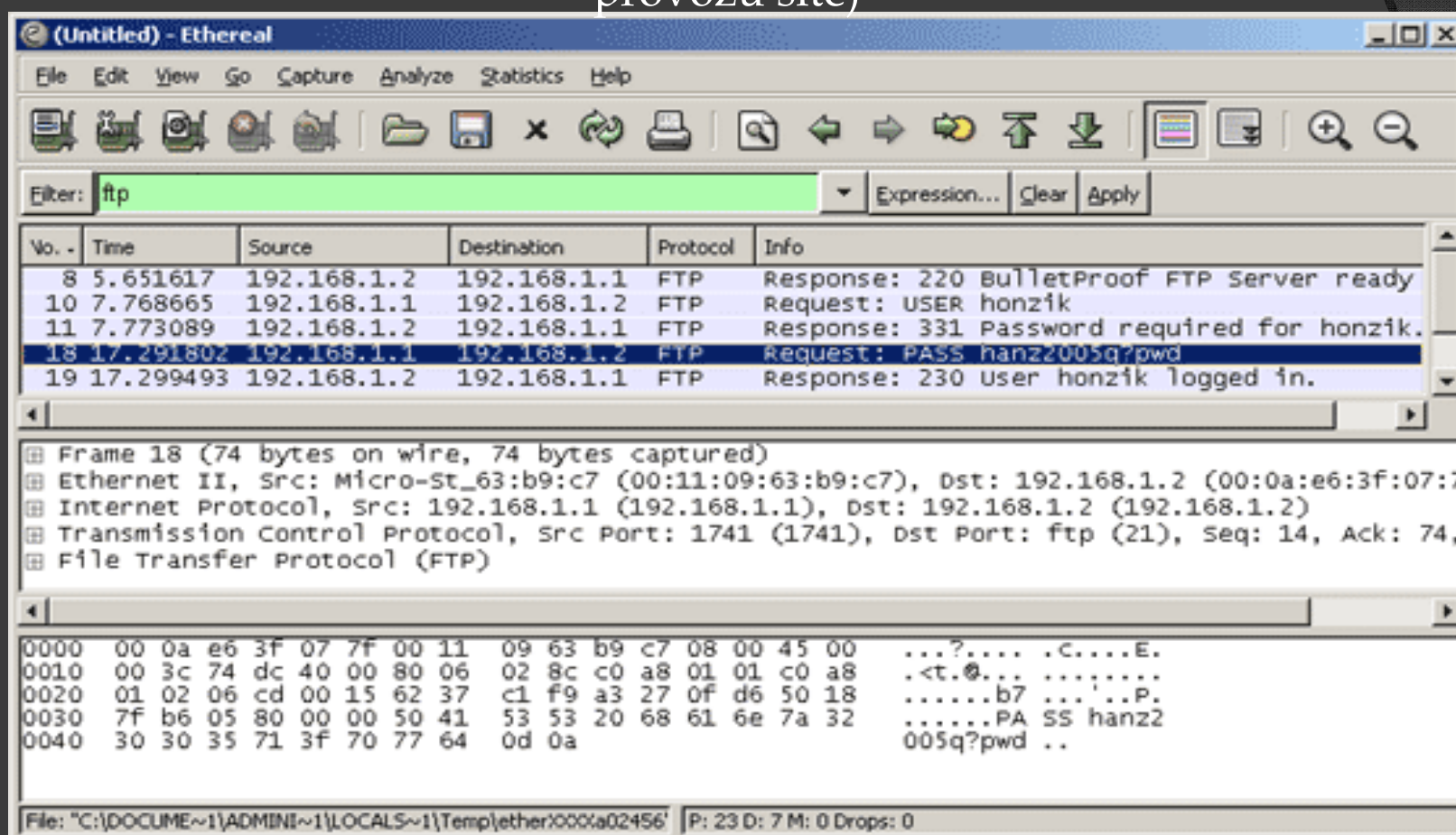
Máte problémy s přihlášením?
Použití čipové karty
Bezpečnostní zásady klienta

Přihlášení do správce certifikátů
Stránky České spořitelny
Informace o službě SERVIS 24
Demo verze služby SERVIS 24 Internetbanking

Možnost případného postihu dle § 209 TzK.

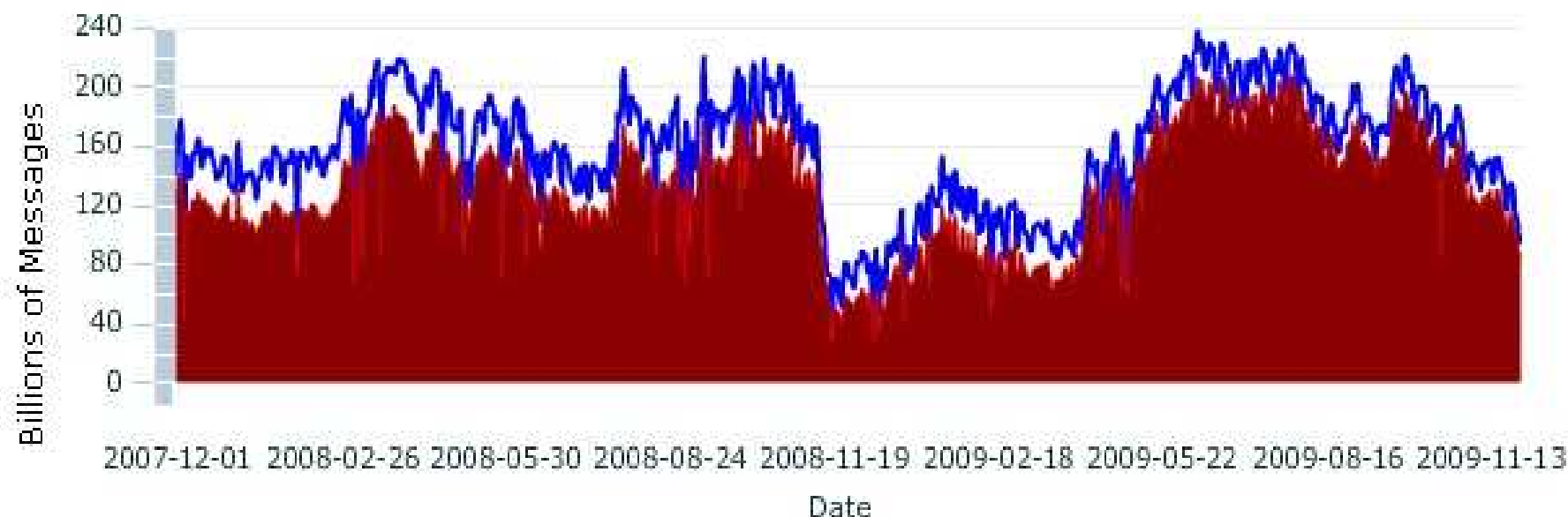
7. SNIFFING

(zachytávání dat, nelegální odposlech, záznam telekomunikačního provozu sítě)

Možnost případného postihu dle § 182, či 183 TzK.
Držení programu, nebo zařízení schopné této činnosti je pak
trestné dle § 231 TzK.

8. SPAMMING

Vývoj spamu od prosince 2007 do současnosti.
Některé zdroje uvádí, že až 99 % všech zpráv je SPAM.

9. ŠÍŘENÍ IDEOLOGIE A MATERIÁLŮ SE ZÁVADNÝM OBSAHEM

Možnost případného postihu dle § 192, 193 a
§ 355, 356 TzK.

10. POŠKOZENÍ ZÁZNAMU V POČÍTAČOVÉM SYSTÉMU A NA NOSIČI INFORMACÍ A ZÁSAH DO VYBAVENÍ POČÍTAČE Z NEDBALOSTI

Kdo z hrubé nedbalosti porušením povinnosti vyplývajících ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené podle zákona nebo smluvně převzaté

- a) **data** uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací **zničí, poškodí, pozmění nebo učiní neupotřebitelnými**, nebo
- b) **učiní zásah do technického nebo programového vybavení počítače** nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat, **a tím způsobí na cizím majetku značnou škodu (nejméně 500.000,- Kč)**, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

11. ZNEUŽITÍ INTERNETOVÝCH STRÁNEK

(např. ke spáchání trestného činu dle ustanovení § 184 – pomluva TzK)

12. CYBERSQUATTING

13. NEBEZPEČNÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ - STALKING

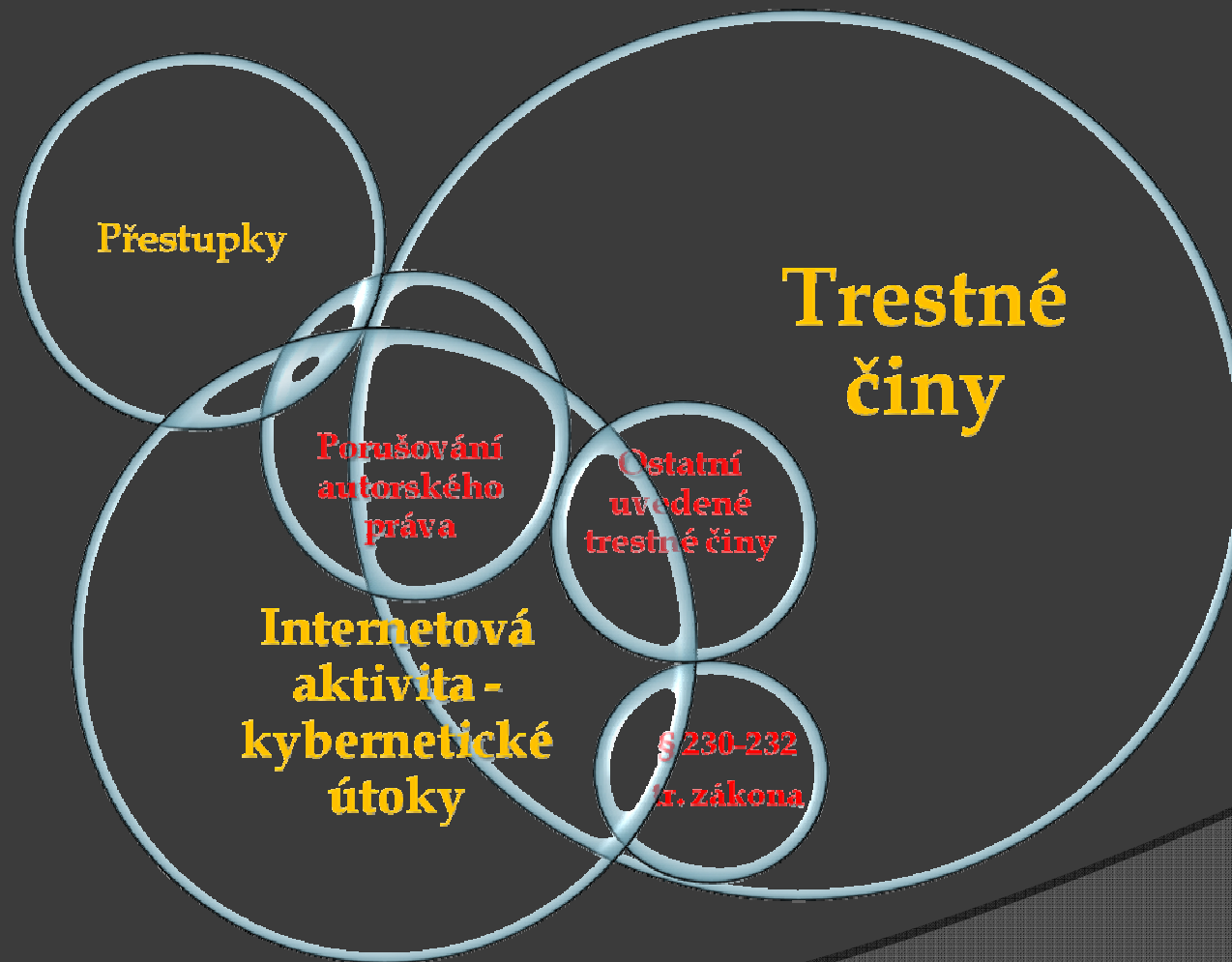
postižitelné dle ustanovení § 354 TzK:

Kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že **vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací**, písemně nebo jinak kontaktuje a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých

13. KYBERNETICKÉ VÝPALNÉ (RACKETEERING)

14. CYBER TERRORISMUS

15. CYBER WAR

4. Procesně právní aspekty kyberkriminality

SOUČINNOST S OČTŘ - § 8 TR. ŘÁDU

Státní orgány, právnické a fyzické osoby jsou povinny bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů. Státní orgány jsou dále povinny neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že spáchán trestný čin.

POVINNOST DLE § 71 ZÁK. Č. 273/2008 SB., O POLICII ČR

Útvar policie, jehož úkolem je boj s terorismem, může za účelem předcházení a odhalování konkrétních hrozeb v oblasti terorismu v nezbytném rozsahu **žádat** od právnické nebo fyzické osoby zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací **poskytnutí provozních a lokalizačních údajů způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup**, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

VYDÁNÍ A ODNĚTÍ VĚCI - § 78 TR. ŘÁDU

Kdo má u sebe věc důležitou pro trestní řízení, je povinen ji na vyzvání předložit OČTŘ; je-li ji nutno pro účely trestního řízení zajistit, je povinen věc na vyzvání těmto orgánům vydat. Nebude-li věc vydána, může být odňata. **Věcí se rozumí i informace.**

DŮVODY PROHLÍDEK - § 82 TR. ŘÁDU

Prohlídku lze vykonat, je-li důvodné podezření, že v bytě nebo jiné prostoru sloužící k bydlení nebo v prostorách k nim náležejících (obydlí), nebo v prostorách nesloužících k bydlení a na pozemku nachází věc nebo osoba důležitá pro trestní řízení.

VÝKON PROHLÍDEK

- Osoba u níž má být prohlídka provedena **je povinna tento úkon strpět. Má však právo být celé prohlídce přítomna.**
- OČTŘ u domovní prohlídky přibírá k úkonu nezúčastněnou osobu.
- **OČTŘ sepíše o prohlídce protokol**, ve kterém v případě odnětí či vydání věci je věc specifikována.